

РЕШЕНИЕ

№ 5657

гр. София, 25.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 25 състав,
в публично заседание на 29.05.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Петкова

при участието на секретаря Мая Миланова, като разгледа дело номер **3745** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).
Образувано е по жалба на юрк. М. К., като пълномощник на ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „УПРАВЛЕНИЕ И СТОПАНИСВАНЕ НА ЯЗОВИРИ“, ЕИК[ЕИК], срещу КОНСТАТИВЕН ПРОТОКОЛ №01-02-9/07.02.2023г. от проверка и контрол на язовирна стена и съоръженията към нея и документацията за експлоатацията, издаден от инспектори в Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ към Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН), Регионален отдел „Югозападна България“. С процесния Констативен протокол (КП), в оспорваната му част по т. V.2., на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ (Държавното предприятие или ДПУСЯ), в качеството му на собственик на язовир „Ж. горен“, е дадено предписание, в срок до 26.04.2023г., да се възстанови експлоатационното състояние на основния изпускател.

Жалбоподателят претендира за недействителност на процесното Предписание, като издадено от некомпетентен орган. Поддържа, че председателят на ДАМТН или оправомощени от него длъжностни лица нямат правомощия да дават предписания за извършване на ремонти и други технически дейности свързани с привеждане на язовирната стена и съоръженията към нея в изправно техническо състояние, каквото по своята същност според него, е процесното. Твърди, че органът компетентен да дава предписания за привеждане на язовирите и съоръженията към тях в готовност за безопасна експлоатация в нормални, екстремни и аварийни условия, са комисиите по

чл.138а, ал.3 от Закона за водите (ЗВ), а председателят на ДАМТН и упълномощените от него лица осъществяват контрол по изпълнение на тези предписания. Чрез процесуалния си представител юрк. В. В. моли съда да отмени Предписанието, дадено в т. V.2. от КП №01-02-9/07.02.2023г. и да осъди ответника за разноски за юрисконсултско възнаграждение. Доводи за незаконосъобразност на административния акт излага и в представени по делото писмени бележки по същество на спора.

Ответникът - ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“, представлявана от главния директор (ГДНЯС), редовно уведомен за образуваното производство, не се представлява по делото. В Становище с вх. №19426/23.05.2023г. излага доводи за неоснователност на жалбата и моли съда да я остави без уважение. Поддържа, че актът е издаден от компетентен орган, в кръга на правомощията му, регламентирани в чл.190а, ал.1, т.3 ЗВ. Претендира за разноски.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и писмените доказателства събрани по делото, приема за установено от фактическа страна следното:

Не е спорно между страните, че процесният язовир „Ж. горен“ в землището на [населено място], област К., представляващ поземлен имот (ПИ) с идентификатор 29386.39.97, е публична държавна собственост и е предоставен за управление на Държавното предприятие, на основание чл.139а ЗВ.

На 07.02.2023г. длъжностни лица от ДАМТН, Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“, са извършили проверка на техническото и експлоатационно състояние на язовир „Ж. горен“, ПИ с идентификатор 29386.39.97, публична държавна собственост. Проверката е била осъществена в присъствие на упълномощен представител на Държавното предприятие, а резултатите от нея са обективирани в КП №01-02-9. В т. II от КП са отразени следните установявания: а) Достъпът до язовира се осъществява само с високопроходимо моторно превозно средство (МПС); б) В момента на проверката обемът на язовира е около 0.20 м. над кота преливен ръб; в) Язовирът е класифициран в Първа висока степен на потенциална опасност; г) Короната е земна, затревена; д) Водният откос е земен, затревен; е) Въздушният откос е земен, затревен; е) Преливник – челен, земен, преливните води се отвеждат в яз. „Ж. долен“; ж) Основен изпускател – тръбен, запушен откъм воден откос. В т. IV от Протокола са констатирани изпълнените дейности съгласно предписания, дадени с КП №01-02-40/27.10.2022г. при предходна проверка на състоянието на язовира. В резултат на горните установявания е дадено процесното Предписание по т. V.2.

За изясняване на спорните факти по делото са приети относими писмени доказателства, които ще бъдат обсъдени при формиране на правните изводи: КП №01-02-40/27.10.2022г. от проверка и контрол на язовирна стена и съоръженията към нея и документацията за експлоатация; Протокол от проверка на язовирна стена и съоръженията към нея от 28.09.2021г. на Комисия, назначена от областния управител на област К.; Анализ на техническото състояние на язовир „Ж.-97-горен“, изготвен от ДПУСЯ; Заповед №А-776/22.12.2021г. на председателя на ДАМТН; Заповед №А-142/18.03.2022г. на председателя на ДАМТН; Заповед №А-354/27.05.2022г. на председателя на ДАМТН; Заповед №А-577/23.08.2022г. на председателя на ДАМТН; Заповед №А-603/02.09.2022г. на председателя на ДАМТН.

При така установените факти, съдът намира от правна страна следното:
Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Насочена е срещу индивидуален административен акт с който за жалбоподателя се създават задължения и който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност по силата на чл.120 от Конституцията на РБългария.

Подадена е в преклузивния срок за оспорване от лице с правен интерес.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА.

Като взе предвид изложените от жалбоподателя оплаквания и извърши проверка на оспорвания акт на всички основания за законосъобразност, съдът достигна до следните изводи:

Констативен протокол №01-02-9/07.02.2023г. е НИЩОЖЕН административен акт, като издаден от некомпетентен орган, извън кръга на правомощията му, регламентирани в чл.190 и чл.190а ЗВ.

С нормата на чл.138а ЗВ е въведено императивно задължение за собствениците или ползвателите на водностопански системи и съоръжения и за собствениците и лицата, експлоатиращи обекти – източници на замърсяване, включително хвостохранилища, шламоохранилища и насипища, да изготвят аварийни планове по реда на чл.35 от Закона за защита при бедствия (ЗЗБ) или да възложат тяхното изготвяне на оператори, както и да осигуряват изпълнението на предвидените в тях мерки. Съдържанието на аварийните планове е изрично установено в чл.138а, ал.2 ЗВ. При спор или неяснота относно собствеността на язовир организацията и техническата му експлоатация се осъществява от ДПУСЯ до влизането в сила на съдебното решение или до установяване на собственика (чл.138б ЗВ). Според изричната норма на чл.139, ал.1 и ал.2 ЗВ задължение на собствениците е да осигуряват поддръжката и ремонтно-възстановителните дейности на язовири, хидротехнически и защитни съоръжения, както и поддръжката и проводимостта на речното легло, диги, корекции на реки и дерета и други хидротехнически и защитни съоръжения в съответствие с параметрите на преливните съоръжения на разстояние до 500 м от язовирните стени.

Съгласно чл.141, ал.1 ЗВ собствениците на водностопански системи и хидротехнически съоръжения, включително на язовирни стени и/или съоръженията към тях, са длъжни да осигурят: а) поддържането им в техническа изправност; б) използването на измервателна и контролна апаратура за мониторинг на тяхното състояние, отговаряща на изискванията, установени в Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние, обн. ДВ, бр.9/31.01.2020г. (Наредбата по чл.141, ал.2 ЗВ); в) използването на информационна система, предоставена от ДАМТН; г) спазване на изискванията за техническа и безопасна експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях, определени в Наредбата на МС; д) регулиране на водните нива в язовирите с цел намаляване на риска от наводнения. За резултатите от извършвани периодични проверки по реда на чл.108 от Наредбата по чл.141, ал.2 ЗВ, собствениците на язовирни стени и съоръженията към тях, уведомяват писмено председателя на ДАМТН и изпращат информацията на съответния областен управител (чл.141, ал.5 и ал.6 ЗВ).

Компетентностите и правомощията на различните органи, на които е възложено да осъществяват защита от вредното въздействие на водите, са установени в ЗВ и в Наредбата по чл.141, ал.2 ЗВ.

С нормата на чл.138а, ал.3 ЗВ е въведено задължение за областните управители да назначават комисии, които най-малко веднъж в годината да извършват проверки за готовността за безопасна експлоатация на язовирите от първа висока и втора значителна степен на потенциална опасност и съоръженията към тях, а за язовирите от трета ниска степен на потенциална опасност - веднъж на три години. Съгласно същата разпоредба Комисиите: 1) анализират информацията, предоставена от собствениците на водностопански системи и хидротехнически съоръжения по реда на чл.141, ал.6 ЗВ и извършват проверки на място на техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях; 2) проверяват създадената организация по изпълнението на изискванията и мерките, предвидени в аварийния план; 3) проверяват изпълнението на дейностите по осигуряване на проводимостта на речното легло на разстояние до 500 м от язовирните стени; 4) дават заключение за готовността за безопасна експлоатация на язовира и съоръженията към него в нормални, екстремни и аварийни условия, въз основа на становището на всеки член на комисията; 5) във връзка със заключението по т.4 дават Предписание на собствениците на язовири за привеждане в готовност за безопасна експлоатация на язовирите и съоръженията към тях в нормални, екстремни и аварийни условия на работа, в т.ч. за извършването на ремонти и други технически дейности за привеждането на язовирната стена и съоръженията към нея в изправно техническо състояние, както определят срок за тяхното изпълнение; б) съставят протокол за извършената проверка, съдържащ заключението по т.4 и предписанията по т.5, в срок до 14 дни от проверката, който предоставят на областния управител за утвърждаване и изпращат екземпляр от него на: собственика на язовира, Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" на Министерството на вътрешните работи (ГДПБЗН, МВР), кмета на общината, на чиято територия се намира язовирът, председателя на ДАМТН и на директора на съответната басейнова дирекция.

От друга страна, правомощията на председателя на ДАМТН, свързани с контрола върху водите, водните обекти и водностопанските системи и съоръжения, са регламентирани в чл.190, ал.4 ЗВ и в чл.116 от Наредбата по чл.141, ал.2 ЗВ. Съгласно ал.1 на чл.190 ЗВ председателят на ДАМТН или оправомощени от него длъжностни лица контролират изпълнението на: 1) Предписанията на комисии по чл.138а, ал.3; 2) мерките за осигуряване на изправно техническо състояние на язовирните стени и съоръженията към тях и за безопасната им експлоатация; 3) дейности по извеждане от експлоатация и/или ликвидация на язовирни стени и съоръжения към тях. За осъществяване на тези свои контролни правомощия председателят на ДАМТН или оправомощените от него длъжностни лица имат право: а) на свободен достъп до контролираните от тях язовирни стени и до съоръженията към тях; б) да изискват необходимите данни, сведения, обяснения и друга информация; в) да дават Предписание на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях съобразно правомощията си по този закон и Наредбата по чл.141, ал.2 ЗВ, включително за извършване на мерки и действия за изясняване на техническото състояние и на условията за експлоатация на контролираните обекти, с изключение на язовирите по приложение №1 към чл.13, т.1, за намаляване на водните обеми, за което уведомява съответната басейнова дирекция, както и да определят срок за тяхното изпълнение; г) да съставят актове за установяване на административни нарушения съобразно правомощията си по този закон (чл.190а, ал.1 ЗВ).

За изпълнението на тези функции контролните органи от ДАМТН извършват проверки, които не съвпадат с тези на Комисията, назначена от областния управител (чл.118, ал.1 от Наредбата по чл.141, ал.2 ЗВ). Резултатите от проверките се обективират в протокол, със съдържание, изрично установено в чл.118, ал.2 от Наредбата по чл.141, ал.2 ЗВ, включително: констатации за състоянието на язовира (т.8); изпълнение на Предписанията на комисиите по чл.138а, ал.3 ЗВ (т.11); изпълнение на Предписанията на Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ по предходни протоколи от проверките за техническото и експлоатационно състояние на язовира (т.12); Предписания и срок за тяхното изпълнение по техническата документация и по осъществяване на безопасна техническа експлоатация (т.13).

От така проследената правна уредба следва извод, че органът, компетентен да установява техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, както и проводимостта на речното легло до 500 м от язовирните стени, да формира заключение за готовността за безопасна експлоатация на язовира и съоръженията към него и съответно да дава предписания на собствениците за извършването на ремонти и други технически дейности за привеждането на язовирната стена и съоръженията към нея в изправно техническо състояние, е Комисията по чл.138а, ал.3 ЗВ. Председателят на ДКМТН, респективно упълномощените от него лица, е органът, компетентен да осъществява контрол по изпълнение на вече дадените от Комисията по чл.138а, ал.3 предписания. Действително, законът – чл.190а ЗВ, предвижда компетентност на председателя на ДАМТН да дава предписания на собствениците на язовири и на съоръженията към тях, но те са свързани с предприемане от последните на мерки и действия за изясняване на техническото състояние на обекта, а не определят вида и обема на техническите дейности, дължими във връзка с привеждане на язовира и съоръженията му в готовност за безопасна експлоатация.

Именно от категорията на посочените в чл.138а, ал.3, т.5 ЗВ е процесното предписание за което обаче, компетентен орган е Комисията, назначена от областния управител. Въпросът изпълнено ли е било от страна на областния управител задължението по чл.138а, ал.3 ЗВ и осъществена ли е от страна на Комисията годишната проверка за готовността за безопасна експлоатация на язовирите от първа висока и втора значителна степен на потенциална опасност, е ирелевантен за настоящия спор. Вместо да упражни дължимия контрол, съгласно правомощията си по чл.190, ал.4, т.1 ЗВ, ДАМТН в лицето на упълномощени длъжностни лица в Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“, дава процесното предписание извън пределите на компетентността си, изрично установена в закона и в Наредбата по чл.141, ал.2 ЗВ.

По изложените доводи настоящият решаващ състав приема, че КП №01-02-9/07.02.2023г., е нищожен, в частта на предписанието, дадено на Държавното предприятие в т.V.2.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК на жалбоподателя се дължат разноски. Съгласно приложимата норма на чл.78, ал.8 от Гражданския процесуален кодекс в полза на юридически лица или еднолични търговци се присъжда и възнаграждение в размер, определен от съда, ако те са били защитавани от юрисконсулт. В настоящия случай жалбоподателят е бил представляван от юрисконсулт, като съдът в съответствие с фактическата и правна сложност на делото и на основание чл.37, ал.1 от Закона за правната помощ във вр. с чл.24 от Наредбата за

заплащането на правната помощ, определя размер на възнаграждението – 150 (сто и петдесет) лева.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град, Второ отделение, 25^{-ти} състав,

РЕШИ

ПРОГЛАСЯВА ЗА НИЩОЖНО Предписание, дадено в т.V.2. от Констативен протокол №01-02-9/07.02.2023г. от проверка и контрол на язовирна стена и съоръженията към нея и документацията за експлоатацията, издаден от инспектори в Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ към Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

ОСЪЖДА Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, представлявана от председателя, с адрес: 1797 С., [улица], да заплати на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, ЕИК[ЕИК], с адрес на управление: [населено място], [улица], сумата 150 (сто и петдесет) лева – разноски по адм. дело №3745/2023г.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд на РБългария в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ

Боряна Петкова